

F. t. l. vedr. folkeskolen

Lovforslag nr. L 167. Fremsat den 25. marts 2009 af undervisningsministeren (Bertel Haarder)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om folkeskolen

(Ændring af censorordningen ved skriftlige afgangsprøver i folkeskolen)

§ 1

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1049 af 28. august 2007, som ændret ved § 4 i lov nr. 208 af 31. marts 2008, lov nr. 369 af 26. maj 2008, lov nr. 476 af 17. juni 2008 og § 135 i lov nr. 1336 af 19. december 2008, foretages følgende ændring:

1. § 14, stk. 4, 2. pkt., affattes således:

»Undervisningsministeren fastsætter endvidere regler om censorer og kan herunder fastsætte,

at kommunalbestyrelsen skal udpege et antal censorer til at bedømme afgangsprøver i nærmere angivne fag.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 2009.

Stk. 2. De hidtil gældende regler finder anvendelse på afviklingen af sygeprøver i vinterterminen 2009/2010.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund og indhold

Formålet med lovforslaget er at give mulighed for, at faglæreren kan deltage i bedømmelsen af elevernes skriftlige afgangsprøver i folkeskolen.

Med skoleåret 2006/2007 blev folkeskolens afgangsprøver obligatoriske, og der blev samtidig indført en ny censorordning for de skriftlige afgangsprøver. Efter den gældende censorordning bedømmes de skriftlige afgangsprøver af to censorer – en statsligt beskikket censor og en kommunalt udpeget censor.

Siden indførelsen i skoleåret 2006/2007 har der fra flere sider været udtrykt ønske om, at faglæreren kan deltage i bedømmelsen af de skriftlige afgangsprøver. Dansk lærerforeningen og Matematiklærerforeningen har i den forbindelse anført, at lærerne bør inddrages i dialogen om karaktergivning, idet det er dem, der har fulgt elevernes udvikling. Endvidere finder foreningerne, at kontakten mellem lærer og censor i forbindelse med bedømmelsen af prøverne er en god lejlighed til faglig dialog om den undervisning, der ligger til grund for eksaminationen.

På denne baggrund foreslås det, at bemyndigelsesbestemmelsen til at fastsætte regler om censorer ændres således, at undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at de kommunalt udpegede censorer alene medvirker ved bedømmelsen i nærmere angivne fag. Det påtænkes aktuelt at ændre censorordningen ved de bundne skriftlige afgangsprøver således, at det fremover vil være faglæreren og en statsligt beskikket censor, der bedømmer prøven.

2. Censorordningen ved de skriftlige afgangsprøver

2.1. Gældende ret

Ved afslutningen af folkeskolens 9. klassetrin skal hver elev aflægge 5 bundne prøver og 2 prøver, som udvælges efter udtrækning (udtræksprøver), jf. folkeskolelovens § 14, stk. 1 og 2. Derudover kan eleverne indstille sig til folkeskolens afgangsprøver i en række nærmere angivne valgfag, jf. folkeskolelovens § 14,

stk. 3. Prøverne aflægges som mundtlige, praktisk/mundtlige eller skriftlige prøver og bedømmes af henholdsvis faglærere og censorer.

Det fremgår af folkeskolelovens § 14, stk. 4, 2. pkt., at undervisningsministeren fastsætter regler om censorer, og at ministeren kan fastsætte, at kommunalbestyrelsen skal udpege et antal censorer.

Bemyndigelsesbestemmelsen blev affattet ved lov nr. 313 af 19. april 2006, og bemyndigelsen er udmøntet ved bekendtgørelse nr. 351 af 19. maj 2005 med senere ændringer om prøver og eksamen i folkeskolen m.v. og i de almene studieforberedende ungdoms- og voksenuddannelser. Det fremgår af bekendtgørelsens § 31, stk. 2, at bedømmelsen ved folkeskolens skriftlige afgangsprøver foretages af to censorer. Endvidere fremgår det af bekendtgørelsens § 24, stk. 3, at Undervisningsministeriet beskikker en af de to censorer til prøver med skriftlig besvarelse ved folkeskolens afgangsprøver, og at kommunalbestyrelsen udpeger den anden censor.

Der aflægges i dag skriftlige afgangsprøver i dansk og matematik (bundne prøver), engelsk (udtræksprøve) samt valgfagene tysk og fransk (frivillige prøver).

2.2. Den foreslåede ordning

Der har siden indførelsen af den gældende censorordning fra flere sider været fremsat ønske om, at faglæreren kommer til at indgå i bedømmelsen af elevernes skriftlige prøver. Matematiklærerforeningen har bl.a. anført, at den gældende ordning er uhensigtsmæssig, idet den ikke giver læreren mulighed for at lave slutevaluering af egen undervisning. Dansk lærerforeningen har anført, at nogle lærere savner den faglige dialog med den beskikkede censor, som var mulig ved den tidligere ordning, og at en del lærere savner den indsigt i elevernes udbytte af undervisningen, det giver selv at rette elevernes opgaver.

Det foreslås på den baggrund, at bemyndigelsesbestemmelsen til at fastsætte regler om censorer ændres således, at undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at de kommunalt udpegede censorer alene medvirker ved bedømmelsen i nærmere angivne fag.

Det påtænkes aktuelt at ændre censorordningen ved de bundne skriftlige afgangsprøver således, at det fremover vil være faglæreren og en statsligt beskikket censor, der deltager i bedømmelsen af prøven.

Den nuværende censorordning med en statslig og en kommunal censor sikrer, at censor af skriftlige prøver til udtræk kan gennemføres inden for rammerne af den arbejdstidsaftale, som er gældende for lærerne frem til og med skoleåret 2008/2009. Med den nye arbejdstidsaftale, der træder i kraft den 1. august 2009, gives der mulighed for, at arbejdstiden kan tilrettelægges, så læreren også vil kunne medvirke ved bedømmelsen af de skriftlige udtræksprøver. Da der er usikkerhed om, hvor mange kommuner der fortsat vil være omfattet af arbejdstidsaftalen fra 2005, foreslås det, at censorordningen i første omgang alene ændres for så vidt angår de bundne skriftlige afgangsprøver, dvs. prøverne i skriftlig dansk og skriftlig matematik. For de skriftlige udtræksprøver, dvs. på nuværende tidspunkt skriftlig engelsk, vil den gældende ordning med to censorer fortsat være gældende.

Den ændrede censorordning vil blive nærmere fastlagt i en ny bekendtgørelse om folkeskolens prøver, der vil blive udarbejdet efter vedtagelse af lovforslaget med henblik på ikrafttræden den 1. august 2009.

3. Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser for staten, da omfanget af den statslige censur ikke påvirkes. Lovforslaget har endvidere ingen økonomiske konsekvenser for kommunerne, da forslaget alene drejer sig om de bundne skriftlige prøver, hvorved al medgået arbejdstid kan forudindregnes i de pågældende faglæreres arbejdstid.

4. Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner.

5. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

10. Høring

Lovforslaget har været i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Danmarks Evalueringsinstitut, Danmarks Lærerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Friskoleforening, Dansk Industri, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Skoleelever, Det Centrale Handicapråd, Efterskoleforeningen, Forbundet for Pædagoger og Klubfolk (BUPL), Foreningen af private, selvejende gymnasier, studenter- og hf-kurser, Frie Grundskolers Fællesråd, Frie Skolers Lærerforening, Husholdnings- og håndarbejds-skolerne, KL, Landsforbundet af Voksen- og Ungdomsundervisere, Landsforeningen af 10. klasseskoler i Danmark, Landsforeningen af Opholdssteder, Botilbud og Skolebehandlingstilbud, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsorganisationen i Danmark, Lederforsamlingen for Ungdommens Uddannelsesvejledning, Skole og Samfund, Skolelederne, Ungdomsringen og Ungdomsskolernes Udviklingscenter.

11. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§ 14, stk. 4)

Efter den foreslåede affattelse af folkeskolelovens § 14, stk. 4, 2. pkt., fastsætter undervisningsministeren regler om censorer og kan herunder fastsætte, at kommunalbestyrelsen skal udpege et antal censorer til at bedømme afgangsprøver i nærmere angivne fag.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den i dag gældende bestemmelse i § 14, stk. 4, 2. pkt., med den præcisering, at kommunalbestyrelsen skal udpege censorer til at bedømme prøver i nærmere angivne fag.

Der findes i dag skriftlige afgangsprøver i dansk og matematik (bundne prøver), engelsk (udtræksprøve) samt tysk og fransk som valgfag (frivillige prøver).

Undervisningsministeriet har aktuelt planer om at ændre ordningen for de skriftlige bundne prøver, dvs. fagene skriftlig dansk og skriftlig matematik, jf. nær-

mere herom lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.2. Ved bedømmelsen af den skriftlige udtræksprøve i engelsk samt de frivillige skriftlige prøver i valgfagene tysk og fransk vil den hidtil gældende censorordning således fortsat finde anvendelse.

Bestemmelsen udelukker ikke, at censorordningen senere kan ændres for andre skriftlige afgangsprøver.

Til § 2

Det foreslås i § 2, stk. 1, at loven træder i kraft den 1. august 2009.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 2, finder de hidtil gældende regler anvendelse på afviklingen af sygeprøver ved vinterterminen 2009/2010. Det betyder, at den hidtil gældende censorordning, hvorefter to censorer bedømmer de skriftlige afgangsprøver, finder anvendelse på sygeprøverne for alle de skriftlige prøver, herunder også prøverne i skriftlig dansk og skriftlig matematik.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1049 af 28. august 2007, som ændret ved § 4 i lov nr. 208 af 31. marts 2008, lov nr. 369 af 26. maj 2008, lov nr. 476 af 17. juni 2008 og § 135 i lov nr. 1336 af 19. december 2008, foretages følgende ændringer:

§ 14 (...)

Stk. 2-3 (...)

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter regler om folkeskolens afgangsprøver, herunder om tidspunktet for prøvernes afholdelse, om kravene i de enkelte fag ved prøverne, om udtrækningen af fag og prøver, om antallet af prøver i fagene, om prøvernes gennemførelse, om hvilke prøver der udarbejdes centralt stillede opgaver til, om bedømmelse og karaktergivning, om afgangsbetisernes udformning, om sygeprøver, om aflæggelse af prøver på særlige vilkår for elever med særlige behov og om fritagelse for at aflægge folkeskolens afgangsprøver for visse elever. Undervisningsministeren fastsætter endvidere regler om censorer og kan herunder fastsætte, at kommunalbestyrelsen skal udpege et antal censorer.

Stk. 5 (...)

1. § 14, stk. 4, 2. pkt., affattes således:

»Undervisningsministeren fastsætter endvidere regler om censorer og kan herunder fastsætte, at kommunalbestyrelsen skal udpege et antal censorer til at bedømme afgangsprøver i nærmere angivne fag.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 2009

Stk. 2. De hidtil gældende regler finder anvendelse på afviklingen af sygeprøver i vinterterminen 2009/2010.

Til lovforslag nr. L 167. Skriftlig fremsættelse (25. marts 2009)

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Ændring af censorordningen ved skriftlige afgangsprøver i folkeskolen)

(Lovforslag nr. L 167).

Formålet med lovforslaget er at give mulighed for, at faglæreren kan deltage i bedømmelsen af elevernes skriftlige afgangsprøver i folkeskolen.

Med skoleåret 2006/07 blev folkeskolens afgangsprøver obligatoriske, og der blev samtidig indført en ny censorordning for de skriftlige afgangsprøver. Efter den gældende censorordning bedømmes de skriftlige afgangsprøver af to censorer – en statsligt beskikket censor og en kommunalt udpeget censor.

Siden indførelsen i skoleåret 2006/07 har der fra flere sider været udtrykt ønske om, at faglæreren kan deltage i bedømmelsen af de skriftlige afgangsprøver. Dansklærerforeningen og Matematiklærerforeningen har i den forbindelse an-

ført, at lærerne bør inddrages i dialogen om karaktergivning, idet det er dem, der har fulgt elevernes udvikling. Endvidere finder foreningerne, at kontakten mellem lærer og censor i forbindelse med bedømmelsen af prøverne er en god lejlighed til faglig dialog om den undervisning, der ligger til grund for eksaminationen.

Lovforslaget indeholder på baggrund heraf forslag til, at bemyndigelsesbestemmelsen til at fastsætte regler om censorer ændres således, at undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at de kommunalt udpegede censorer alene medvirker ved bedømmelsen i nærmere angivne fag. Det påtænkes aktuelt at ændre censorordningen ved de bundne skriftlige afgangsprøver således, at det fremover vil være faglæreren og en statsligt beskikket censor, der bedømmer prøven.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslaget til det Høje Tings velvillige behandling.